

rende læger og tandlæger, udvides. Fremover vil det være muligt for den pågældende forælder at få udleveret skriftlige dokumenter fra barnets skole og børneinstitution, hvis disse forefindes. Den pågældende forælder vil desuden få ret til efter anmodning at blive orienteret om generelle og sociale aktiviteter på barnets skole eller institution, samt få adgang til at deltage heri. Det foreslås desuden, at der etableres en forenklet klageadgang på området, således at afgørelser fra de nævnte myndigheder om at nægte orientering eller udlevering af dokumenter, kan påklages til statsforvaltningerne. Dette gælder dog ikke afgørelser truffet af sundhedsvæsenet, hvor der er et særskilt klagesystem (patientklagenævnet).

Endelig foreslås det, at der i visse situationer, hvor forældrene har haft et forudgående samliv eller ægteskab, etableres et retligt fællesskab omkring barnet allerede fra fastslåelsen af faderskabet. Det drejer sig om de tilfælde, hvor parret har boet sammen i en periode før barnets fødsel, men hvor samlivet afbrydes før barnets fødsel eller kort tid herefter, eller hvor parret har været gift i denne periode, og hvor der ikke indgives en omsorgs- og ansvarserklæring. Det foreslås således, at der automatisk etableres fælles forældremyndighed ved fastslåelse af faderskabet, når forældrene har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel. Det foreslås desuden, at forældre, der har været gift med hinanden inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, automatisk får fælles forældremyndighed ved fastslåelse af faderskabet. Endelig foreslås det, at forældre, der er separerede på tidspunktet for barnets fødsel, ligeledes skal have fælles forældremyndighed ved fastslåelse af faderskabet.

2. Barnets perspektiv

Der er allerede i de seneste år taget en række initiativer med det formål at styrke inddragelsen af barnets perspektiv. Ikke mindst gennemførelsen af strukturreformen på det familieretlige område er udtryk for et ønske om, at øgede forligsbestrebelse kan være med til at finde frem til løsninger om børnenes fremtid, som er til børnenes bedste. Ligeledes er det forventningen, at det landsdækkende projekt med tværfaglig sagsbehandling med en jurist og en børnesagkyndig kan gavne navnlig de børn, som i forvejen er særligt udsatte. Det har været nævnt, at den gældende lovgivning ikke i tilstrækkelig grad tager udgangspunkt i hensynet til barnets bedste, og at det enkelte barn bør have en mere fremtrædende rolle i myndighedernes beslutningsgrundlag. Der er peget på, at barnets perspektiv ikke fremgår tydeligt nok af lovreglerne, og at

dette heller ikke kommer klart nok frem i myndighedernes afgørelser.

2.1. Barnets bedste

2.1.1. Gældende ret

Det har i den danske lovgivning længe været et princip, at "barnets bedste" er det grundlæggende hensyn i lovgivningen om forældremyndighed og samvær. Kriteriet gengives mange steder i lov om forældremyndighed og samvær med forskellige nuancer i afvejningen.

Når der er tale om "førstegangsafgørelser" om forældremyndighed, er der i lovens §§ 9, stk. 2, og 12, stk. 1, en direkte henvisning til, "hvad der er bedst for barnet". Skal der efter § 11, stk. 2, ske godkendelse af en aftale om forældremyndighed, skal aftalen godkendes, "medmindre den strider mod, hvad der er bedst for barnet". En skærpelse af kriteriet for afgørelser sker i bestemmelserne om ændring af forældremyndigheden i § 13, stk. 1. Her kan retten alene overføre forældremyndigheden, "hvis det er bedst for barnet, navnlig på grund af væsentligt forandrede forhold". Endelig anvendes kriteriet, igen med nuancer, hvis der er tale om en afgørelse om forældremyndighed efter § 14 i tilfælde af forældremyndighedsindehaverens død.

I de bestemmelser, der regulerer afgørelser om samvær, henvises der også til "barnets bedste". Af § 17, stk. 1, fremgår det, at når forældre er uenige om omfanget og udøvelsen af samvær, kan der efter anmodning træffes afgørelse herom og fastsættes de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed. Afgørelsen træffes efter, "hvad der er bedst for barnet". På samme måde kan en afgørelse om samvær ændres, hvis "ændringen er bedst for barnet, navnlig på grund af væsentligt forandrede forhold". Fastsættelse af samvær kan afslås, og en aftale eller afgørelse herom kan ophæves, "hvis det er påkrævet af hensyn til barnet".

Der henvises til afsnit 4.6.2. i betænkningen.

2.1.2. International ret

Danmark har tiltrådt en række konventioner, der har betydning for behandling af spørgsmål om forældremyndighed og samvær. De vigtigste er FN's konvention om barnets rettigheder (Børnekonventionen) og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

2.1.2.1. Børnekonventionen

I relation til spørgsmål om forældremyndighed og samvær bygger Børnekonventionen bl.a. på et princip om, at barnets bedste skal komme i første række i alle